

inkontinencia

2009 április 20. Dr. Csécsei Károly, kandidátus, osztályvezető főorvos

Pontos definíciók, becsült adatok

Amióta a világ világ, a nők többsége, de legalábbis egy jelentős része tudta, hogy az élet velejárója avizelet időnkénti elcseppenése. A jelenséget ma már a köznyelv is az orvosi nyelvből átvett, csaknem elegáns inkontinencia néven emlegeti.

Az inkontinenciát a Nemzetközi Kontinencia Társaság 1976-ban hivatalosan is meghatározta: az inkontinencia akaratlan széklet- és vizeletvesztés. **Incontinentia urinae** vizelettartási képtelenség.

Ebből következik az is, hogy alkalmatlan helyen és időben történik. Jelen megbeszélésünk kapcsán a vizelet-inkontinenciára fókuszálunk.

Becslések szerint szerte a világon 50-200 millió ember szenved inkontinenciában, ez az emberiség 2-3 százalékát jelentené, más adatok szerint az emberek 6-10 százaléka érintett.

Kockázati tényezők

Az akaratlan vizeletvesztés nagyjából négyszer annyi nőt érint mint férfit.

Ez a női anatómiából, a gyerekszülésből és az inkontinencia kialakulásának a nemek között részben eltérő okaiból adódik.

Természetesen nem mindegy, milyen életkorú embereket vizsgálunk.

A nemek közötti előfordulási különbség nagyjából 80 éves kor fölött kiegyenlítődik.

Ebben a korban ugyanis már a **nemektől független rizikófaktorok és okok,**

- a demencia
- túlsúly
- diabetes mellitus
- tumorok
- izomgyengeség,
- a beidegzés zavarai a meghatározóak

A nőket érintő életmódbeli rizikófaktorok a

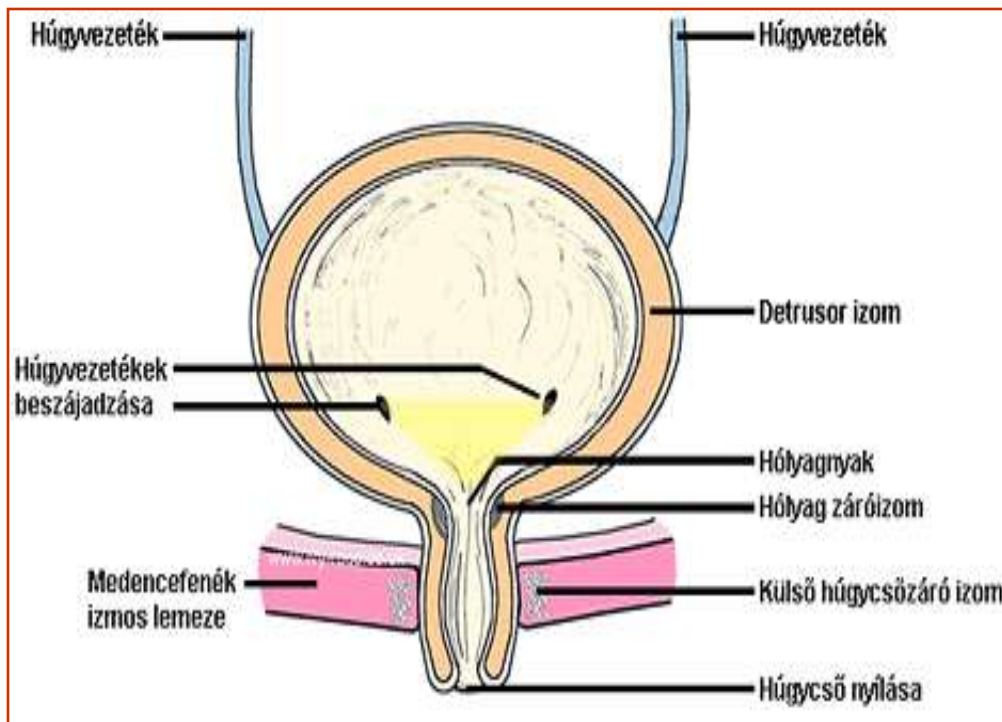
- hüvelyi szülések
- túlsúly
- mozgásszegény életmód
- dohányzás

Etiológia

A nőknél a szülések után átmenetileg vagy a változó korban az urethra záró és a detrusor izomzat préselő funkciója között az egyensúly megváltozik, melyhez a hólyagnyak anatómiai helyzetének változása és csökkent funkciója is társul.

Ez vizelettartási képtelenséghez vezet.

További etiológiai tényezők a fokozott hasúri nyomás, elhízás, ösztrogénhiány, gyakori húgyúti gyulladások.

Inkontinencia felosztása, gyakorisága

- stresszinkontinencia (50%) - a leggyakoribb típus
- a sürgôsségi vagy késztetéses inkontinencia (20%)
- a kevert típusú inkontinencia (20%)
- túlfolyásos inkontinencia (5%)
- reflexinkontinencia (5%)

Patogenezis, patomechanizmus

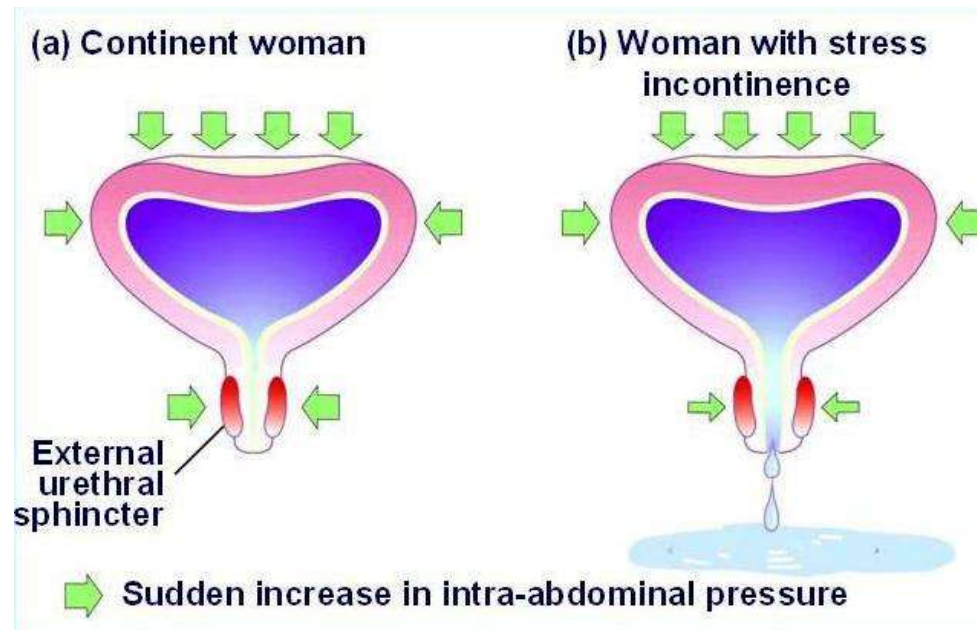
Stresszinkontinencia esetében a húgycső anatómiai helyzete megváltozik, a húgycső és a hólyagalap közötti ideális 90° nagyobb lesz, mint 180° .

A medencefenék gyengeségének kialakulása az oka a stresszinkontinencia létrejöttének. Stresszinkontinencia előfordulásakor a betegnek akaratlanul elfolyik a vizelete minden olyan esetben, amely hasúri nyomásemelkedést idéz elő (pl. tüszentés, köhögés, préselés). Három fokozatát különböztetjük meg.

I. fokú, ha nevetésre, köhögésre, tüszentésre jelentkezik a vizeletcsepegés.

II. fokú, ha a panasz nehéz teher emelésekor, lépcsőzésekör, gyors szaladáskör áll elő.

III. fokú, ha az elcseppenés már álláskör vagy lassú futás esetében is bekövetkezik.

Sürgősségi vagy késztetéses (urge-) inkontinencia során a detrusor izomzat akaratlan contractiója miatt az intravesicalis nyomás meghaladja az urethra záró nyomását és ez vizelettartási zavart okoz. Két formáját ismerjük. Az egyik a

- motoros, melynek hátterében a m. detrusor hiperaktív működése áll. A másik a
- szenzoros, aminek oka urológiai vagy nőgyógyászati megbetegedés lehet (pl. gyulladás, intravesicalis daganat, idegentest, kő).

Tünetek - Sürgősségi inkontinencia

során a beteg gyakori, rövid időközönként jelentkező vizelési ingerről panaszkodik. Vizelési inger jelentkezésekor azonnal a WC-re kell mennie, sőt gyakran útközben elfolyik a vizelete. Éjszaka is többször WC-re kell mennie, gyakori vizelési késztetés miatt. Vizelés után soha sem érzi a húgyhólyagot üresnek.

Kevert típusú inkontinencia esetében a

stressz- és a
sürgôsségi

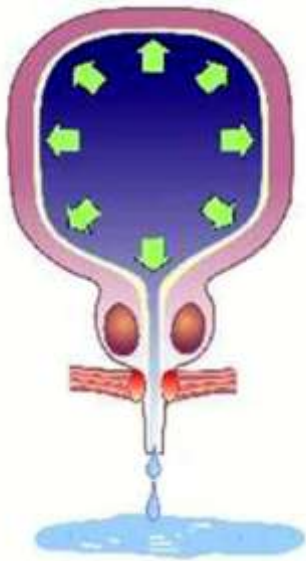
inkontinencia formái keverednek, így a panaszok és
a tünetek is.

Túlfolyásos inkontinenciáról

akkor beszélünk, ha a húgyhólyag túltelődése, túlfeszülése okozza a vizelettartási zavart.
A férfiaknál gyakoribb (pl. prostatahypertophia).

A reflexinkontinencia

során valamilyen neurológiai betegség

(pl. sclerosis multiplex, dementia vagy diabetes mellitus)

következtében jön létre az akaratlan vizeletvesztés.

Tünetek

A tünetek és okok és ezzel összefüggésben a kialakulás menete alapján az inkontinencia három, illetve négy formájáról beszélhetünk:

- **Stressz inkontinencia:** Az elnevezés a hasúri nyomás fokozódására utal. Ez történik nevetéskor, tüsszentéskor és köhögéskor, vagy ha nehéz tárgyat akarunk felemelni. Ha a gátizomzat ennek a nyomásnak nem tud ellenállni, elcseppenhet a vizelet. A nők nagy része elsősorban a terhesség és szülés kapcsán, valamint a változó korban észleli először, mivel kialakulása a hormonális változásokkal van összefüggésben. A tünetek ilyenkor első vagy másodfokú, lényegében kezdeti inkontinenciára utalnak.

- **Sürgősségi vagy késztetéses inkontinencia:** Az inkontinencia e formájával élők időnként azt érzik, hogy sürgősen WC-re kellene menniük, és mindent megpróbálnak, hogy visszatartsák a húgyhólyag vizeletürítését - többnyire sikertelenül, mert az inger jelentkezésekor rendszerint már késő. Ilyenkor az agy által leadott ingerek és a húgyhólyag működése közti összehangoltság nem megfelelő, tehát a problémának idegrendszeri oka van, de lehet gyulladás következménye is.

- **Túlfolyásos inkontinencia:** Amennyiben a húgyhólyag nem tud megfelelően ürülni, a vizelet felgyülemlik benne, és a fellépő nyomás kis adagokban kicsöpögteti a vizeletet. Végül a beteg folyamatosan telt hólyag ellenére sem tud vizeletet üríteni, mert a vizeletáramlás megszűnt, vagy mert a hólyag fala már képtelen összehúzódni.

- **Vegyes tünetekről** akkor beszélünk, ha az inkontinencia több típusának tünetei együttesen jelentkeznek. **Az inkontinencia lelki eredetű is lehet.**

Az inkontinencia sok esetben nem csak vizeletvesztéssel jár, hanem az elváltozások következtében a hólyag tökéletes ürítése is nehezített. Ilyenkor a pangó vizelet hólyag-, illetve

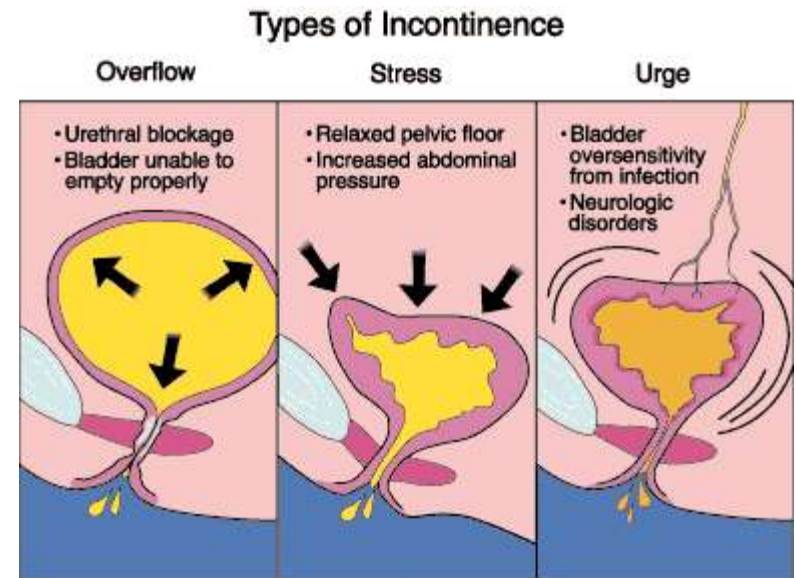
[vesemedence-gyulladás](#)hoz vezet.

Célzott vizsgálatok

Gaudenz-féle kérdôív kitöltése, mely nagy valószínűséggel elkülöníti a stresszinkontinenciát a sürgôsségi inkontinenciától. Bonney- és Valsalva-teszt elvégzése, a hólyagalap süllyedésének megállapítása UH-vizsgálattal. A húgycsôhossz mérése centiméter beosztású katéter segítségével.

Urológiai vizsgálatok :

- cisztoszkópia - cisztometria
- urodinamometria
  - húgycsônyomásprofil
  - uroflowmetria
- a sphincter elektromiográfiája

Kezelés

Életmód, Diéta, Prevenció

Az inkontinenciák konzervatív kezelésének nagy jelentősége van.

Cél a gát- és a húgycsőzáró izomzat megerősítése. Eredményt érhetünk el **intim tornával**, vagy hüvelyt körülvevő izomzat elektromos ingerlésével.

Terápiás célkitűzés

a megfelelő terápia alkalmazásával a beteget panasz és tünetmentessé tenni.

A elhízott betegek
súlyfeleslegének leadása,
rendszeres torna,
megfelelő diéta és
a székrekedés megszüntetése

szintén hatékony módszer lehet az
inkontinencia kezelésében.

Weight loss can reduce incontinence in obese women

Submitted by Mohit Joshi on Thu, 01/29/2009 - 10:00

Health News United Kingdom London, Jan 29 :

Researchers at the University of California, San Francisco have suggested that behavioral weight-loss programs can be an effective way to reduce urinary incontinence in women who are overweight or obese.

Start Weight

Current Weight

Goal Weight

Dohányzás elhagyása

köhögés, fokozott hasprés megszűnik

Inkontinencia kezelése kiegészítő szerekkel

Gyógyszeres kezelés

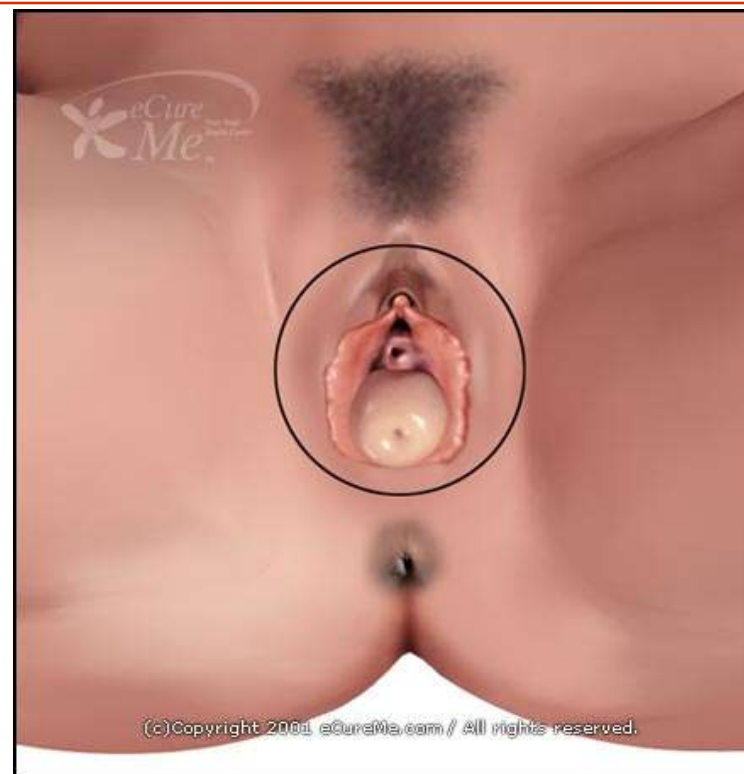
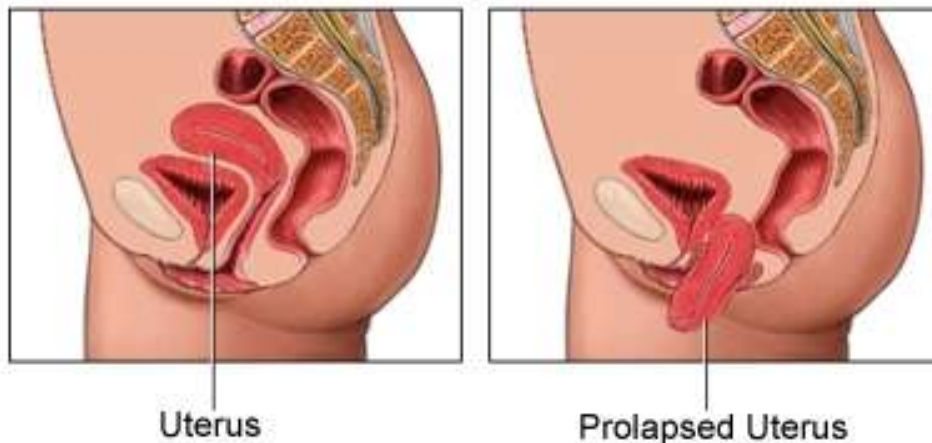
A sürgôsségi és a kevert típusú inkontinenciák kezelésében Elsôdlegesen választandó terápia a gyógyszeres therapia.

Az antikolinerg hatású gyógyszerek adása eredményes Ilyen például a **Ditropan** vagy az **Uroxal** tablettá (oxybutyninum hydrochloricum) 355 mg, és a **Detrusitol** tablettá (tolterodinium L-tartaricum) 252 mg.

Igen hatásos, mint kiegészítô hormonterápia az **Ovestin** tablettá (oestriolum) 351 mg vagy kenôcs adása is.

Műtéti kezelés

A stresszinkontinenciák esetében alkalmazzuk, az inkontinencia ezen formáiban többnyire hüvelyfali és a méh süllyedéses panaszai is fennállnak

A hüvelyfali süllyedés enyhébb formája a cystokele vagy hólyagsérv

Súlyosabb formája a méh előesése

Műanyag gyűrű felhelyezésével a méh helyzete javítható

A stressz inkontinencia műtéttel kezelhető betegség
számos műtéti megoldást alkalmazhatunk, melyeknek három nagy csoportját különböztetünk meg.

Hüvelyi műtétek

leggyakoribb a hüvely plasztikai műtéte vagy colpoperineorrhaphia, a Kraatz-féle hengerlebeny-plasztika

Ezen beavatkozások lényege hogy a húgycsővet és a hólyagalapot a hüvely felől alátámasztjuk, ezáltal a húgycső és a hólyagalap egymáshoz viszonyított helyzete az ideálishoz közel kerül.

Hasi műtétek amelyek lényege a húgycső retropubicus fixálása.

A legismertebb a Burch- és a Marshall–Marchetti–Krantz-műtét.

Ezen beavatkozások során a praevesicalis tér kipreparálását követően a hólyagnyak mindkét oldalára behelyezett öltéseket a lig. Cooperihez, illetve a symphysishez rögzítjük, így a hólyagalapot megemeljük és a húgycső hossza is megnövekszik.

Kombinált műtétek, melyek során a hüvely felől a húgycsővet felfüggesztik, különböző hurokműtétek segítségével. Elsőként az eljárást Pereyra- és a Stamey-műtétekben alkalmazták.

Ma már a TVT-műtétet (tension free vaginal tape), TOT (trans-obturatoricus tape) a Gittes-műtétet alkalmazzuk

A kezelés komplikációi

Az antiinkontinencia műtét leggyakoribb szövôdménye a mûtéti terület környékén kialakuló gyulladás, bevérzés, vagy a hólyag sérülése.

Ritkán átmeneti vizeleési képtelenség is jelentkezhethet, melyet katéterek (suprapubicus) segítségével megoldhatunk.

Súlyos szövôdmény a húgycső vagy húgyhólyag sérülése miatt kialakuló sipoly

A relapszus gyakorisága, terápiás lehetőségek

Az inkontinencia konzervatív kezelésének hatékonysága 20–30%, mely a terápia befejeztével tovább csökken. Ilyenkor egy megfelelő műtéti beavatkozással a beteg panaszai nagy valószínűséggel megszüntethetők.

Az antiinkontinencia műtétek hatékonysága változó, így a relapszus gyakorisága is.

A colpoperineorrhaphia hatékonysága kb. 50–55%.

A colposusupensiós és hurokműtétek hatékonysága 80–90%.

A hüvelyplasztikai műtétek után kialakuló relapszusok miatt a hatékonyabb colposupensiós műtéteket alkalmazhatjuk.

A terápia sikertelenségének lehetséges okai

A nem kellően kivizsgált betegnél, rosszul diagnosztizált inkontinencia-forma esetén a helytelen terápia alkalmazása.

A konzervatív módszer során a nem megfelelő ideig alkalmazott gyógyszeres vagy kiegészítő terápia szintén sikertelen gyógykezelést eredményez

Prognózis

relapszusok gyakorisága ismeretében egyes esetek kezelése sikertelen

Követés, gondozás

A betegeket a műtétet követő 1, 3, 6, 12 hónapot követően kontrolláljuk , illetve panaszok esetén rendeljük vissza.

Műtét utáni relapszus ismételt műtéttel vagy konzervatív módon kezelhető

Köszönöm a figyelmet

Az Erzsébet Kórház Nőgyógyászati Osztályán
felkészülten várjuk a panaszos betegeket

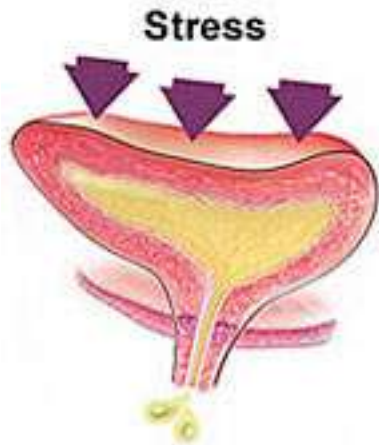
Előjegyzés: 99/312-120 - 274 mellék

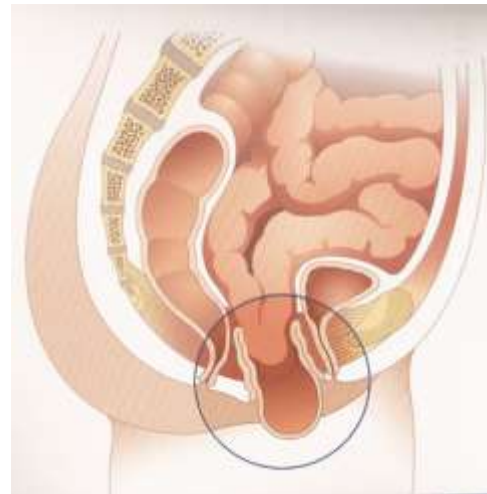
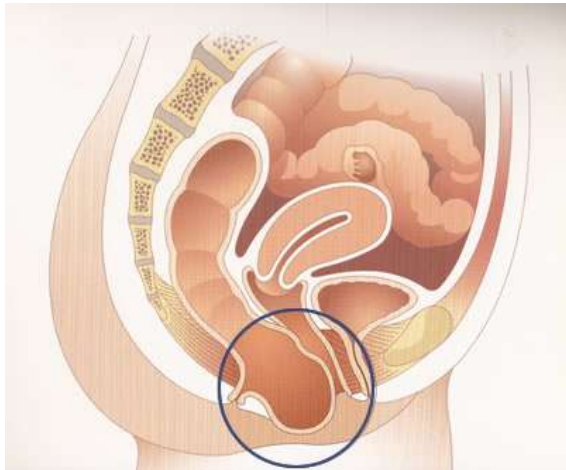
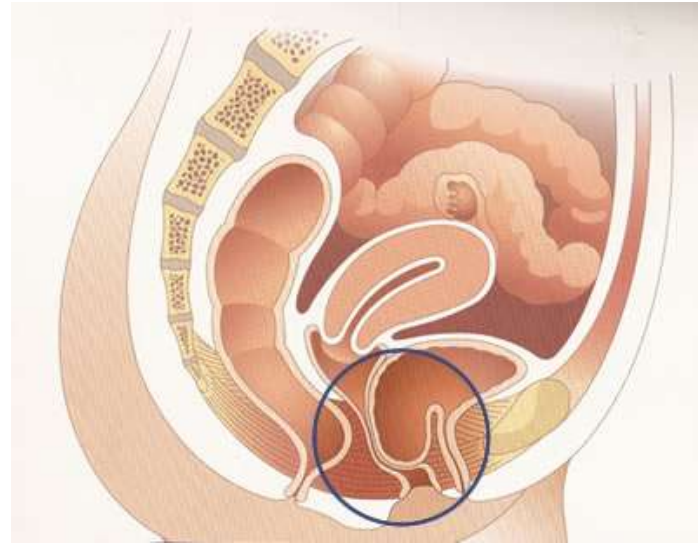
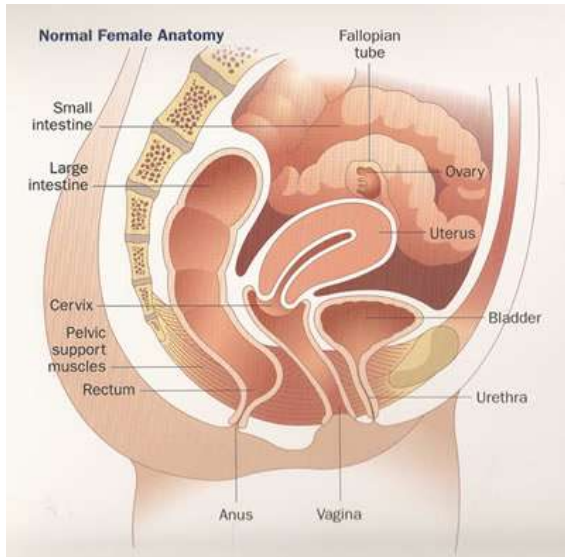

Pressure on bladder
causes leaking

Overactive Bladder
Bladder muscle squeezes when
you don't want it to

A női hólyag

Fallopian
tube

Ovary

Uterus

Bladder

Rectum

Vagina

